Tájékoztató az egyházközségek sajátos számviteli nyilvántartásairól

Az intézményfenntartó és gazdasági-vállalkozási tevékenységet folytató egyházközségek könyvvezetésére és beszámolókészítésére speciális számviteli előírások vonatkoznak.

1. Tevékenységek szerinti elkülönített nyilvántartás

- **Alaptevékenység és vállalkozási tevékenység szétválasztása.** A könyvelésben szigorúan el kell különíteni az alaptevékenységhez (hitéleti tevékenységhez), valamint a gazdasági-vállalkozási tevékenységhez kapcsolódó bevételeket, költségeket és ráfordításokat.
- **Közös költségek megosztása.** Azokat az általános költségeket, amelyek mind a hitéleti, mind a vállalkozási tevékenységi kört érintik (pl. közös rezsi, könyvelési díj, karbantartás), a számviteli politikában rögzített módszerrel (pl. bevétel-, létszám- vagy négyzetméterarányosan) kell felosztani.
- **Közfeladatok nyilvántartása.** A közfeladatokat ellátó intézményt fenntartó egyházközség az intézmény fenntartásához kapcsolódó bevételeket és költségeket, különösen a központi és más költségvetési forrásból kapott támogatásokat és azok közfeladatok céljára történő felhasználását az alap- és vállalkozási tevékenységétől elkülönítetten köteles nyilvántartani.

2. Lekötött tartalék képzése és nyilvántartása

- **Mikor kell képezni?** Lekötött tartalékot kell képezni a vállalkozási tevékenység adózás előtti eredményének azon részére, amelyet tartalékba helyezett a következő években felmerülő hitéleti célú ingatlanfenntartás bevételt meghaladó költsége, ráfordítása fedezetére és a tartalék összegét az adott évi társasági adó bevallásában adóalap csökkentő tételként szerepeltette.
- **Határidők és analitikus nyilvántartás.** A lekötött tartalék könyvelése a fordulónappal történik, mely tartalékképzésről és felhasználásáról jogcímenként és évenként részletes analitikus nyilvántartást kell vezetni.

3. Intézményi egyéb tartós részesedések nyilvántartása

- **Fenntartott intézményekbe bevitt vagyon.** Amennyiben az egyházközség önálló jogi személyiséggel rendelkező intézményt (pl. óvodát, iskolát, szociális intézményt) alapít vagy tart fenn, az intézmény részére tartósan átadott vagyont a befektetett pénzügyi eszközök között (**egyéb tartós részesedésként**) kell nyilvántartani. A kötelezettség 2023. január 1-től hatályos, a korábban alapított és még egyéb tartós részesedésként nyilvántartásba nem vett intézményeket az intézmény 2022. évi mérlegében kimutatott saját tőke értéken kellett nyilvántartásba venni.
- **Használatba adott ingatlanok.** Ha az egyházközség a saját tulajdonú ingatlanát csak használatba adja az intézménynek (tulajdonjog-átruházás nélkül), az ingatlan az egyházközség könyveiben marad a tárgyi eszközök között, de analitikusan jelölni kell a használatba adás tényét.

4. Egyéb sajátos nyilvántartások

- **Bevételi források és adományok elkülönítése.** Az egyházfenntartói járulékot, a perselypénzt, a céladományokat, az adóigazolással érintett közcélú adományokat, valamint a pályázati és állami támogatásokat forrásonként és felhasználási célonként elkülönítve kell nyilvántartani.
- **Lelkészi javadalom fedezete.** Külön nyilvántartással kell igazolni, hogy a lelkipásztor SZJA-mentes javadalmát kizárólag a törvényben engedélyezett forrásokból (perselypénz, egyházfenntartói járulék, nem közcélú adomány, állami jövedelempótlék) folyósították.
- **Továbbutalási célú támogatások kezelése.** Az egyházi beszámolási szabályok értelmében az időbeli elhatárolás alkalmazása főszabály szerint nem kötelező (a választott módszert a számviteli politikában kell rögzíteni), kizárólag a **továbbutalási céllal kapott, de az üzleti év végéig még tovább nem utalt támogatásokat** kötelező elhatárolni (vagy egyszeres könyvvitelben kötelezettségként kimutatni).